

Za Jánom Frankom, hrnčiarom z Pukanca...

Posledný januárový utorok, 26. januára, sa zišlo v Pukanci veľa ľudí, aby sa naposledy rozlúčili s hrnčiarom **Jánom Frankom**, ktorý nečakane zomrel len tri dni pred svojimi 59. narodeninami. Jeho najbližšia rodina, priatelia a ostatní obyvatelia Pukanca, i početní známi z rôznych kútov Slovenska ľažko prijali správu, že náhla smrť predčasne ukončila jeho život, prácu a plány, ktoré chcel ešte naplniť. Nechcelo sa tomu uveriť, vedľa ešte večer 21. januára ho videli živého, plného elánu na otvorení medzinárodného veľtrhu cestovného ruchu Slovakiatour v Bratislavе. Žiaľ, v piatok dopoludnia k svojmu stánku s pukanskou hrnčinou už nedošiel.

Hoci pochádzal zo starej pukanskej hrnčiarkej rodiny, za socializmu nemal možnosť vyučiť sa remeslu pri svojom otcovi majstrovi Viliamovi Frankovi. Len popri svojom zamestnaní v závode n. p. Smrečina v Pukanci mohol otcovi pomáhať. Vtipné veršíky na pyskáče - džbánky na víno - ryli do mäkknej hliny nádoby jeho ruky. Keď po zmene režimu bolo možné už i na Slovensku vykonávať živnosť a k vôle zdraviu odišiel do dôchodku, Ján Frank pokračoval v rodinnej tradícii netradičným spôsobom. Spočiatku ešte spolu s otcom chodil na folklórne festivaly, jarmoky, dedinské oslavy. Početným záujemcom ponúkal vo svojom stánku úžitkovú i maľovanú pukanskú keramiku, ručne točenú na hrnčiarskom kruhu. Dobré meno pukanskej hrnčiny dlhé roky takto rozširoval na celom Slovensku. Mnoho ľudí si pamätá jeho usmiatu tvár a srdečné slová. Jeho stánok nemohol chýbať na Pukanských remeselnických trhoch. Videli sme ho na levických jarmokoch a hradných slávnostach, na Tekovských folklórnych slávnostach v Tlmačoch aj S. Tekove, na Čilejkárskom jarmoku v N. Dedične, na Oberačkových slávnostach v Čajkove,

na Paradajkových slávnostach v Šarovciach, vianočných trhoch v Žemberovciach.

Hoci J. Frank neboli vyučený hrnčiar, po otvorej smrti nezavrel jeho dielňu, ale umožnil mladým vyškoleným hrnčiarom, aby s ním spolupracovali. Vďaka jemu mohla ďalej úspešne pokračovať „propagácia i distribúcia“ súčasného sortimentu hrnčiarskych výrobkov z Pukanca. Obdivuhodný bol jeho zmysel pre moderný spôsob propagácie tradičného hrnčiarskeho remesla. Nesporne prispel k zatraktívneniu Pukanca vytvorením živého hrnčiarskeho múzea v dome, kde bola naposledy dielňa jeho otca majstra Viliama Franka. Otvoril ho pred 3 rokmi a mnohým - dospelým i deťom - umožnil nie len obdivovať dielňu s pôvodným zariadením aj s originálnou hrnčiarskou pecou v zadnej izbe domu. Vystavil tam tiež početnú kolekciu otcových tradičných výrobkov. V prednej izbe, kde je živá hrnčiarska dielňa, umožnil J. Frank početným záujemcom vyskúšať si prácu s hlinou. Takoto atrakciou sa mäloktoré mesto, alebo obec môže pochváliť nie len v okrese Levice, ale aj na Slovensku. Treba dúfať, že sa nájde pokračovateľ zámerov J. Franka - či v jeho rodine, alebo v jeho rodom Pukanci.

Dôstojnou rozlúčkou s Jánom Frankom bola pohrebná sv. omša v katolíckom kostole sv. Mikuláša. Za účasti mnohých veriacich a nie len z Pukanca, ju slúžil za svojho farníka páns farér Ján Mališ. Po nej množstvo ľudí zaplnilo na cintoríne dom smútku aj priestor pred ním. V príhovore na pohrebnom obrade duchovný otec poukázal na pekné osobné vlastnosti nebohého. Za obyvateľov Pukanca sa rozlúčila s J. Frankom paní starostka Jana Bahnová, ktorá vyzdvihla jeho príkladnú, ústretovú spoluprácu s obcou. Bude veľmi chýbať nie len svojim najbližším, ale aj Pukancom. Záverečná pieseň a báseň, prednesené katechétom Mirkom Slivkom, miernili nesmierny žiaľ a posilňovali kresťanskú nádej, že s blízkym, dobrým človekom sa opäť stretneme vo večnosti.

Katarína Holbová

Peter Klinko:
Zbohom, hrnčiar

Život náš ľudský to je ťahátká
a nemá žiadne obavy.
Po hŕbā sa, polaškuje,
ofúkne ti tvár.
Bez rozpákov sestre smrti
pred dvore ťa postaví.
Jeho dĺžka - žiadnen problém.
Sám Boh ti ju nameral.
Keď do hliny, do prahmoty,
tvoje meno vyrezal.
Boľ si z mnohých majsterštokov
skladáť cechu dejiny.
Povolaný svojou rukou
napísal ich do hliny.
Nie len pre nás, pre susedov
vytváral si peknoty.
Erb dedičnej hrnčiariny
sám si vozil vo svety.
Srdce naše nie je krčah
hliny glej ho nezlepí.
Cež prasklinu v rišu smrti
život z neho uletí.
I tebe zastal kruh.
A hliny smutne hľadí si
von z hliniska.
Vediač, že tvoja ruka už
láskavo viac ju nepostíška.
Už v rakve leží meravo
zviazaná ružencom od mamy.
Máme tu všetci okolo
kropíme hlinu slzami.
Dnes vymenili ste si úlohy.
Nie ty sa s ňou budeš hrať.
Lež ona si ťa k sebe pritúli
v nej naveky svoj
hrnčiarsky sen spať.
Bud zbohom, hrnčiar Janko,
za teba smutne
modlím sa Otčenáš.
S vďakou i láskou rodákov
ešte raz zbohom, priateľ náš.